

רמב"ם הלכות מלכים פרק ו

הלכה ג: ואסור לשקר בביתם ולכזב להם אחר שהשלימו וקבלו שבע מצות.

רדב"ז

[ג] ואסור לשקר וכו'. זה נלמד מענין הגבעונים כי יש בדבר זה חילול השם:

תלמוד בבלי מסכת גיטין דף מו עמוד א

רבי יהודה אומר: כל נדר שידעו בו רבים - לא יחזיר, ושלא ידעו בו רבים - יחזיר.

אמר רבי יהושע בן לוי: מ"ט דר' יהודה? דכתיב: (יהושע ט') ולא הכום בני ישראל כי נשבעו להם נשיאי העדה.

ורבנן? התם מי חלה שבועה עילויהו כלל? כיון דאמרו להו מארץ רחוקה באנו ולא באו, לא חיילה שבועה עילויהו כלל, והאי דלא קטלינהו? משום קדושת השם.

חידושי הרשב"א מסכת גיטין דף מו עמוד א

ועוד יש להקשות לר' יהודה היאך חיילא שבועה דשבועת שגגות היתה ושפיר קאמרי ליה רבנן, ותירצו בתוס' דודאי אף ר' יהודה מודה בההיא שבועה דגבעונים דלא חיילא כלל ומשום חלול השם הניחום ולא הרגום, אלא מדכתיב כי נשבעו להם נשיאי העדה מוכח דמשום שהיתה ברבים נמנעו מלהרגם,

בבלי יבמות עט

וכי היכן מצינו בשאול שהמית הגבעונים? אלא מתוך שהרג נוב עיר הכהנים שהיו מספיקין להם מים ומזון, מעלה עליו הכתוב כאילו הרגן.

...ויקרא המלך לגבעונים ויאמר אליהם... מה אעשה לכם ובמה אכפר וברכו את נחלת ה',

ויאמרו לו הגבעונים אין לנו כסף וזהב עם שאול ועם ביתו ואין לנו איש וגו' יותן לנו שבעה אנשים מבניו והוקענום לה' וגו', מיפייס ולא פייסינהו.

אמר, שלשה סימנים יש באומה זו: הרחמנים, והביישנים, וגומלי חסדים; רחמנים, דכתיב: ונתן לך רחמים ורחמך והרבך; ביישנים, דכתיב: בעבור תהיה יראתו על פניכם; גומלי חסדים, דכתיב: למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו וגו', כל שיש בו שלשה סימנים הללו ראוי להדבק באומה זו.

ויקח המלך את שני בני רצפה בת איה אשר ילדה לשאול את ארמוני ואת מפיבושת ואת חמשת בני מיכל בת שאול אשר ילדה לעדריאל בן ברזילי המחולתי.

והא כתיב: 'לא יומתו אבות על בנים וגו'!

אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: מוטב שתעקר אות אחת מן התורה ואל יתחלל שם שמים בפרהסיא.

ותקח רצפה בת איה את השק ותטהו לה אל הצור מתחלת קציר עד נתך מים עליהם מן השמים ולא נתנה עוף השמים לנוח עליהם יומם וחית השדה לילה,

והא כתיב: לא תלין נבלתו על העץ!

אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יהוּצדק: מוטב שתעקר אות אחת מן התורה ויתקדש שם שמים בפרהסיא, שהיו עוברים ושבים אומרים: מה טיבן של אלו? הללו בני מלכים הם, ומה עשו? פשטו ידיהם בגרים גרורים, אמרו: אין לך אומה שראויה להדבק בה כזו, ומה בני מלכים כך, בני הדיוטות על אחת כמה וכמה! ומה גרים גרורים כך, ישראל על אחת כמה וכמה! מיד נתוספו על ישראל מאה וחמשים אלף

במדבר רבה, ח'

א"ר אלעזר כתיב (צפניה ב) "בקשו את ה' כל ענוי הארץ אשר משפטו פעלו מהו אשר משפטו פעלו" שהוא עושה משפטו ופעלו כאחת את מוצא הקב"ה תובע משפטן של גבעונים מן שאול וזוכר פעולתו של שאול לשלם לו שכר טוב. באותה שעה אמר דוד וכי בשביל הגרים הללו עשה הקב"ה לעמו כן א"ל הקב"ה **אם תרחיק את הרחוקים סופך לרחק את הקרובים** צא ולמד יהושע רבך שבשעה שאמרו הגבעונים (יהושע י) "עלה אלינו מהרה והושיעה לנו ועזרנו" באותה שעה אמר יהושע וכי בשביל הגרים הללו אנו מטריחים על הצבור א"ל הקב"ה יהושע אם תרחיק את הרחוקי' סופך לרחק את הקרובים...

הרב יהודה עמיטל, היחס למיעוטים

אינני מכיר הבטחה ממלכתית פומבית יותר מאשר "מגילת העצמאות", עליה חתמו כל מנהיגי המדינה ובה הובטח מפורשות שוויון זכויות לכל המיעוטים. הבטחה רשמית זו יש לה, אפוא, משקל הלכתי מחייב המבוסס על קידוש השם ומניעת חילול השם. משום כך, הפרת ההבטחה הינה עוון חמור ביותר.

במדבר פרק כה

ויאמר ה' אל משה קח את כל ראשי העם והוקע אותם לה' נגד השמש וישב חרון אף ה' מישראל:

תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף לד - לה

אם העם חטאו ראשי העם מה חטאו? אמר רב יהודה אמר רב: אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: חלק להם בתי דינין. מאי טעמא? אילימא משום שאין דנין שנים ביום אחד - והאמר רב חסדא: לא שנו אלא בשתי מיתות, אבל במיתה אחת - דנין! - אלא כדי שישבו חרון אף מישראל.

רש"י

חלק להם בתי דינים - והכי קאמר קח כל ראשי העם והולך אותם לבתי דינים הרבה, וידונו את עוברי העבירה והוקע אותם את המחויבין,

אלא - כדמוכח קרא (במדבר כה) וישבו חרון אף וגו', כשהקדוש ברוך הוא רואה שכולם עסוקים בדבר ומקנאין לכבודו.

יחזקאל פרק לג

(כג) ויהי דבר ה' אלי לאמר:

(כד) בן אדם ישבי החרבות האלה על אדמת ישראל אמרים לאמר אחד הנה אברהם ויירש את הארץ ואנחנו רבים לנו נתנה הארץ למורשה:

(כה) לכן אמר אליהם כה אמר אדני ה' על הדם תאכלו ועיניכם תשאון אל גלוליתכם ודם תשפכו והארץ תירש:

(כו) עמדתם על חרבכם עשיתן תועבה ואיש את אשת רעהו וטמאתם והארץ תירש: